

**КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИ ТЕХНИЧАР
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: МАЈ 2026. ГОДИНЕ)**

**ПРЕДМЕТ 2:
ТРОШКОВНО РАЧУНОВОДСТВО И
УВОДУ УПРАВЉАЧКО РАЧУНОВОДСТВО**

I – ТЕСТ ПИТАЊА

1. Извјештаји финансијског рачуноводства:

- a) су умјерени на будуће догађаје,
- b) доминантно су усмјерени ка екстерним корисницима,
- c) припремани су уз уважавање међународних рачуноводствених стандарда,
- d) предмет су континуиране (свакодневне) припреме.

2. За потребе припреме информационе основе за пословно одлучивање треба користити подјеле трошкова на:

- a) релевантне и ирелевантне трошкове,
- b) трошкове производа и трошкове периода,
- c) фиксне, варијабилне и мјешовите трошкове,
- d) контролабилне и неконтролабилне трошкове.

3. Ненадокнадиви (неотклоњиви, „потонули“) трошкови су:

- a) ирелевантни за потребе пословног одлучивања,
- b) неизбјеживи трошкови,
- c) зависе од усвајања одлуке која се разматра,
- d) прошли трошкови.

4. Варијабилни трошкови су они који су:

- a) у укупном износу исти за релевантан обим активности, а по јединици производа или услуге су обрнуто пропорционални у односу на степен искоришћења капацитета,
- b) су трошкови који се непосредно (без употребе кључева) могу зарачунати производима (услугама),
- c) су трошкови који се у укупном износу мијењају пропорционално промјенама у обиму активности, а по јединици производа или услуге су константни,
- d) су трошкови чије зарачунавање појединим производима (услугама) врши се помоћу пажљиво одабраних условних база (кључева).

5. Трошкови (вриједност) произведених производа се рачунају:

- a) трошкови производње текућег периода + почетно стање залиха готових производа + крајње стање готових производа,
- b) почетно стање залиха готових производа - трошкови производње текућег периода - крајње стање залиха готових производа,
- c) трошкови директног материја + трошкови директног рада - производни индиректни трошкови,
- d) трошкови производње текућег периода + почетно стање залиха недовршене производње – крајње стање недовршене производње.

6. У случају да предузеће има знатне количине залиха учинака (недовршених производа и готових производа), приликом анулирања разлике стварних и алоцираних индиректних трошкова треба користити:

- a) приступ прилагођене (кориговане) стопе за алокацију индиректних трошкова,
- b) метод пропорционалног (сразмјерног, про-рата) распореда,
- c) приступ нето оствариве вриједности,
- d) приступ корекције трошкова продатих учинака.

7. Уколико су познати слjedeћи подаци:

- трошкови директног материјала	300.000 н.ј.
- трошкови директног рада	150.000 н.ј.
- индиректни производни трошкови (40% варијабилни)	80.000 н.ј.
- продајни и административни тр. (50% директни и 60% варијаб.)	200.000 н.ј.
укупни фиксни трошкови износе:	

- a) 280.000 н.ј.
- b) 80.000 н.ј.
- c) 128.000 н.ј.
- d) 200.000 н.ј.

8. Према слjedeћем приказу идентификујте тачан одговор за предложену базу за алокацију конкретних трошкова, примјеном метода узрочно – послједичне везе:

трошкови	потенцијална база за алокацију
1) трошкови закупа	А) сати директног рада
2) трошкови амортизације	Б) машински сати
3) трошкови контроле квалитета	Ц) утрошак директног материјала
4) трошкови поправки и одржавања опреме	Д) број квадратних метара простора

- a) А - 1,
- b) Б - 2,
- c) Ц - 3,
- d) Д - 4.

9. База за алокацију трошкова је:

- a) било шта што захтијева одвојено мјерење трошкова,
- b) одабрани „кључ“ који треба да повеже трошкове са одговорним лицем за организациони дио у којем су трошкови који се распоређују и настали,
- c) група појединачних елемената трошкова, односно ужи организациони дио предузећа у оквиру којег се одвија дио дјелатности предузећа и којег чине хомогени послови,
- d) уобичајени деноминатор за систематско повезивање индиректних трошкова или групе индиректних трошкова са носиоцима трошкова.

10. У обрачуну трошкова по процесима, када се користи „ФИФО“ метод:

- a) степен завршености крајњег стања залиха недовршене производње није важан,
- b) степен завршености и крајњег и почетног стања недовршене производње је важан,
- c) степен завршености почетног стања залиха недовршене производње није важан,
- d) степен завршености је важан ако се и почетак и завршетак производње десе у оквиру истог обрачунског периода.

11. Под еквивалентним јединицама у обрачуну трошкова по процесима не треба подразумевати:

- a) сличне производе или услуге конкуренције у односу на производе или услуге анализираног предузећа,
- b) условне (претпостављене) јединице завршене производње добијене на основу коришћених инпута за довођење незавршене и завршене производње до текућег степена завршености,
- c) инструмент за свођење завршене и незавршене производње на исту јединицу мјере,
- d) јединице завршене и незавршене производње у збиру.

12. Комбинована калкулација значи да се:

- a) заједнички трошкови распоређују на учинке заједничког процеса, а да се додатни трошкови (након заједничког процеса) вежу директно за појединачне носиоце,
- b) директни и индиректни трошкови, распоређују на носиоце трошкова (производе или услуге),
- c) различити производни трошкови комбинују у зависности од технолошког процеса,
- d) укупни трошкови распоређују у зависности од производног микса.

13. Најпрецизнији начин за избор базе за алокацију индиректних и/или општих трошкова по носиоцима је:

- a) метод фер вриједности,
- b) метод остварених користи,
- c) метод могућности носилаца трошкова.
- d) метод узрока и послједице,

14. Опортунитетни трошак представља:

- a) стварни новчани издатак
- b) изгубљена корист од најбоље неизабране алтернативе
- c) административни трошак
- d) фиксни трошак

15. Који трошак се директно може приписати производу?:

- a) индиректни трошак
- b) општи трошак производње
- c) директни трошак
- d) административни трошак

16. Који од наведених трошкова спада у периодичне трошкове?:

- a) директни материјал
- b) трошак производње
- c) трошак маркетинга
- d) трошак обраде производа

17. Трошкови који остају исти без обзира на обим производње су:

- a) варијабилни трошкови
- b) мјешовити трошкови
- c) фиксни трошкови
- d) маргинални трошкови

18. Носилац трошка је:

- a) особа која евидентира трошкове
- b) производ или услуга на коју се трошкови распоређују
- c) позиција у финансијском извјештају
- d) врста расхода

19. Апсорпциони обрачун укључује у цијену производа:

- a) само варијабилне трошкове
- b) само директне трошкове
- c) све производне трошкове
- d) само фиксне трошкове

20. У вриједност залиха код варијабилног обрачуна трошкова не улазе:

- a) директни материјал
- b) директни рад
- c) варијабилни индиректни трошкови
- d) фиксни трошкови производње

21. Који трошкови настају након производње?:

- a) производни трошкови
- b) дистрибуцијски трошкови
- c) трошкови материјала
- d) трошкови рада

22. Циљ управљања трошковима је:

- a) повећање расхода
- b) смањење прихода
- c) оптимизација пословања и доношење одлука
- d) повећање обавеза

23. Бреак-евен тачка представља:

- a) максимални профит
- b) ниво гдје су приходи једнаки трошковима
- c) минималне трошкове
- d) само варијабилне трошкове

24. Који од наведених трошкова је мјешовити?:

- a) закупнина
- b) материјал
- c) рачун за струју са фиксним и варијабилним дијелом
- d) плата директног радника

25. За масовну производњу прикладан је:

- a) обрачун трошкова по наруџби
- b) процесни обрачун трошкова
- c) директни обрачун трошкова
- d) индивидуални обрачун трошкова

II – ЗАДАЦИ

Задатак број 1

Предузеће „А“ користи плански систем обрачуна трошкова са једним центром (мјестом) производних индиректних трошкова и машинске сате као базу за алокацију индиректних трошкова. Слједећи подаци дати су за 2025. годину:

- буџетски (плански) производни индиректни трошкови 7.200.000 н.ј.
- буџетски (плански) машински сати рада 40.000 сати
- стварни производни индиректни трошкови 7.480.000 н.ј.
- стварни машински сати рада 44.000 сати

Подаци о машинским сатима и крајње вриједности на одабраним рачунима имају слједеће вриједности:

	Стварни машински сати	Крајње стање (2025. год.)
Трошкови продатих производа	35.000 сати	5.950.000 н.ј.
Залихе готових производа	6.000 сати	1.020.000 н.ј.
Залихе производње у току	3.000 сати	510.000 н.ј.

I) Буџетска (планска) стопа за алокацију производних индиректних трошкова износи (одговор потврдити одговарајућом калкулацијом):

- a) 163 н.ј./м.с.
- b) 170 н.ј./м.с.
- c) 180 н.ј./м.с.
- d) 187 н.ј./м.с.

Доказ:

II) Недоволјно/превише апсорбовани производни индиректни трошкови у 2025. години су (одговор потврдити одговарајућом калкулацијом):

- a) 280.000 н.ј. превише апсорбованих трошкова,
- b) 220.000 н.ј. недоволјно апсорбованих трошкова,
- c) 360.000 н.ј. превише апсорбованих трошкова,
- d) 280.000 н.ј. недоволјно апсорбованих трошкова.

Доказ:

III) У случају да се распоред недоволјно/превише апсорбованих производних индиректних трошкова у 2025. години врши посредством рачуна „Трошкови продатих производа“, износ на том рачуну након распореда ће износити (одговор потврдити одговарајућом калкулацијом/образложењем):

- a) 6.230.000 н.ј.
- b) 5.670.000 н.ј.
- c) 4.980.000 н.ј.
- d) 6.130.000 н.ј.

Доказ:

IV) У случају да се распоред недовољно/превише апсорбованих производних индиректних трошкова у 2025. години врши на бази сразмјерног распореда (про рата систем) према вриједности крајњих залиха недовршене производње, завршених производа и трошкова продатих учинака, стање након распореда, на тим рачунима је (одговор потврдити одговарајућом калкулацијом, а добијене процентуалне износе неопходне за распоред заокружити на двије децимале):

- a) трошкови продатих производа 6.230.000 н.ј.; готови производи 1.300.000 н.ј.; недовршена производња 790.000 н.ј.
- b) трошкови продатих производа 6.172.712 н.ј.; готови производи 1.058.192 н.ј.; недовршена производња 529.096 н.ј.
- c) трошкови продатих производа 5.727.288 н.ј.; готови производи 981.808 н.ј.; недовршена производња 490.904 н.ј.
- d) трошкови продатих производа 6.205.400 н.ј.; готови производи 1.210.800 н.ј.; недовршена производња 510.600 н.ј.

Доказ:

Задатак број 2

- а. Трговинско предузеће МегаСхоп** има два одјела: **техника** и **кућански апарати**. Трошкови се прате по одјелима.

Ставке трошка су:

- А. Набавна вриједност телевизора за продају
- Б. Плата менаџера продавнице
- Ц. Рачун за интернет за цијелу продавницу
- Д. Набавка миксера за продају
- Е. Трошкови оглашавања за цијелу продавницу
- Ф. Трошак амбалаже по продаји
- Г. Трошкови превоза кућанских апарата од добављача

Класификујте сваку ставку трошка као:

- а) директан (Д) или индиректан (И) у односу на одјеле**
- б) варијабилан (В) или фиксан (Ф) у односу на број продатих производа (12 бодова)**

- б. Производно предузеће ТецхАуто** производи два модела аутомобила: **Циту** и **Спорт**. Производња се одвија на одвојеним линијама.

Ставке трошка су:

- А. Трошкови сједала за модел Спорт
- Б. Плата директора фабрике
- Ц. Годишње осигурање производног погона
- Д. Плате радника на линији за модел Циту (по сату)
- Е. Трошкови транспорта мотора за модел Спорт
- Ф. Трошкови електричне енергије за цијелу фабрику
- Г. Плата инжењера који ради на унапређењу модела Циту
- Х. Трошкови одржавања машина (стални годишњи уговор)

Класификујте сваку ставку трошка као:

- а) директан (Д) или индиректан (И) у односу на модел**
- б) варијабилан (В) или фиксан (Ф) у односу на обим производње (13 бодова)**

РЈЕШЕЊЕ:

